Igualtat en la ciència - Mediterráneo - 10/02/2019

La ventana de la UJI

Igualtat en la ciència

JESÚS
Lancis*

L'accés de les xiquetes i les joves a la ciència, la tecnologia i la innovació és una condició imprescindible per afavorir la igualtat en la nostra societat. Malgrat els avanços, les barreres per accedir a les ciències són més robustes per a les dones. Les xifres mostren com són de necessàries polítiques i accions per tal d'eliminar aquesta discriminació injusta que, alhora, perjudica el nostre desenvolupament comú.

Des de la Universitat Jaume I, volem reiterar i refermar el nostre compromís amb la igualtat, també en la ciència, amb una nova celebració al nostre campus i a la ciutat de Castelló de la Plana del Dia Mundial de la Dona i la Xiqueta en la Ciència, una fita designada l'11 de febrer per les Nacions Unides en desembre de 2015 i vinculada amb diverses metes globals, com ara els disset Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), un dels quals és la igualtat de gènere en totes les seues dimensions.

Les dones no arriben al 40% del total de la comunitat científica espanyola, una xifra que pràcticament no s'incrementa en l'última dècada, segons l'informe *Científicas en cifras* del Ministeri de Ciència, Innovació i Universitats. En l'àmbit de la Unió Europea, la mitjana baixava fins al 33%, segons l'estudi *She figures*, mentre que en l'àmbit mundial l'Institut d'Estadística de la Unesco revela que només el 28% de llocs científics d'investigació són ocupats per dones. La revista *Nature*, per la seua banda, reconeixia fa alguns anys que, malgrat el seus esforços, les dones científiques estaven infrarepresentades en les seues diverses seccions i, especialment, en la de revisió d'articles.

Tot i les diferències socials i culturals o els condicionaments econòmics, les estadístiques mostren la desigualtat en la ciència i, molt especialment, en els estudis més vinculats amb la tecnologia i les enginyeries. Al contrari, en el vessant de la salut, s'ha de destacar que les dones són majoria en els estudis de Medicina o Infermeria. Tanmateix, en aquestes disciplines també està ben ferm el sostre de vidre, la famosa gràfica en forma de tisores que representa les dificultats de les dones per a accedir a llocs de lideratge en la carrera científica, com ara les càtedres, les direccions de departaments o la direcció de projectes de recerca.

Reprenent els objectius del Dia de la Dona i la Xiqueta en la Ciència que commemorarem demà, volem reiterar la nostra voluntat com a universitat pública d'afavorir el benestar i el progrés de tota la població, alhora que posar fi a qualsevol desigualtat i, molt especialment, en l'accés al coneixement científic. Com més igualitària siga la ciència, tenim la seguretat que també aconseguirà millors estàndards de qualitat i excel·lència internacional, al mateix temps que s'afavorirà la igualtat en l'àmbit laboral i econòmic. Alhora, considerem una prioritat promoure la perspectiva de gènere en la investigació, així com reconèixer els assoliments de les dones en la ciència.

Demà serà un dia de celebració, encara que el nostre treball serà continuat. El programa d'activitats ha estat preparat des dels vicerectorats d'Investigació i Transferència i Promoció Lingüística i Igualtat, juntament amb l'Escola de Doctorat i el Projecte de Cultura Científica i Ciència Ciutadana i el suport de la Unitat de Cultura Científica i de la Innovació (UCC+i) del Servei de Comunicació i Publicacions. Tindrem conferències i taules redones amb expertes en investigació i igualtat, mentre que també presentarem el nou curs de doctorat en Recerca i Perspectiva de Gènere.

A la vesprada, Espaitec, el nostre Parc Científic, Tecnològic i Empresarial —en concret, les empreses Cuatroochenta i Hackerspace— també rebran la visita de les xiquetes i les joves de Castelló participants en el programa internacional Technovation, que impulsa l'aproximació de les xiquetes a la ciència i la tecnologia mitjançant la resolució de diversos tipus de reptes socials. De fet, l'Escola Superior de Tecnologia i Ciències Experimentals (ESTCE) de l'UJI ha consolidat recentment una col·laboració amb la iniciativa Technovation. L'ESTCE, la Fundació Isonomia de l'UJI i l'Ajuntament de Castelló també han portat aquests dies l'exposició *Enginyera, per què no?* a l'Institut Ribalta.

Som conscients que aquestes iniciatives són menudes, però estem convençuts que des del nostre àmbit serviran per anar eliminant estereotips i prejudicis al voltant de la ciència i la tecnologia, també globalment. Perquè avui, malgrat el progrés en matèria d'igualtat, sabem que els condicionants de gènere encara poden marcar les trajectòries educatives i laborals de les joves.

Objectius prioritaris de l'actual Consell de Direcció de l'UJI són promoure la cultura científica en la societat i afavorir la igualtat real al nostre campus. Així, aquestes activitats per al Dia de la Dona i la Xiqueta en la Ciència van acompanyades d'un pla de treball molt ambiciós en matèria de gènere de la Universitat Jaume I per impulsar una millora de tot tipus de polítiques i mesures que facen possible la igualtat real en la ciència.

Les dones no arriben al 40% de tota la comunitat científica espanyola; en l'àmbit de la UE, la mitjana baixa fins al 33%

***Vicerector d'Investigació i Transferència en la Universitat Jaume I**